

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Deres ref.: 16/6737-

Vår ref.:

10.01.2017

Høringsvar vedrørende tilleggshøring om nytt vekstsystem i havbruk.

Sjømat Norge viser til høringsbrev av 15. desember og oversender med dette kommentarer til Nærings- og fiskeridepartementets høring på forslag til ordning for fleksibilitet mellom produksjonsområder.

Sjømat Norge har vært enig med departementet i at det er behov for et nytt reguleringsregime, og er positiv til at det er tatt et initiativ til å forbedre dagens system. I vårt høringssvar vedrørende forslag til regelverket for å implementere nytt system for kapasitetsjusteringer i lakse- og ørretoppdrett, datert 20. september 2016, oppsummeres Sjømat Norges holdning til departementets forslag. Her påpekes flere svakheter med forslaget som departementet har presentert i høringen. Etter en bred og omfattende organisatorisk behandling valgte Sjømat Norge derfor å konkludere med å avvise hele forslaget til implementering av Meld. St. 16 (2014-2015).

Et av hovedankepunktene fra Sjømat Norge var den reduserte geografiske fleksibiliteten for oppdretterne som vil gi produktbegrensende effekt sammenlignet med gjeldende regelverk. Vi ser svært positivt på at departementet nå har forsøkt å finne ordninger som i noe større grad imøtekommer behovet for fleksibilitet. Sjømat Norge mener at forslaget bør konsekvensutredes før det implementeres. Dette gjelder også den samlede omleggingen av havbruksforvaltningen.

I og med at Sjømat Norge ikke kjenner til hvordan andre innvendinger til det foreslåtte forvaltningsregimet blir imøtekommet, er det viktig for oss å presisere at dette innspillet ikke endrer organisasjonen sin overordnede holdning til det foreslåtte systemet. Sjømat Norge forventer at departementet også vil lytte på innspillene relatert til de andre utfordringene med det nye regimet som er påpekt i vårt høringssvar. Etter hva vi forstår har departementet intensjon om å etablere et system som sikrer en videre positiv utvikling av norsk havbruksnæring og som næringen da kan gi sin tilslutning til.

Behov for fleksibilitet

I det opprinnelige foreslåtte reguleringsregime skal tillatelser knyttes til mindre områder (produksjonsområder) enn det som er tilfelle i dag (Fiskeridirektoratets regioner). Som en konsekvens av dette vil det nye regimet i utgangspunktet medføre redusert fleksibilitet i muligheten av å utnytte den enkelte tillatelse siden det geografiske virkeområdet blir mindre. Slik begrensning i fleksibilitet må isolert sett forventes å føre til reduksjon i produksjonen. Konsekvensen av redusert fleksibilitet vil blant annet være en dårligere og mindre miljøvennlig utnyttelse av produksjonsressurser og – areal. Dette vil eksempelvis vanskeliggjøre koordinert brakklegging av større områder, dvs. tiltak som vil kunne ha positive fiskehelse- og miljøeffekter.

Sjømat Norge har også vist til at redusert fleksibilitet vil kunne bli spesielt utfordrende for mindre selskaper. Hvis et selskap eksempelvis driver på få produksjonsområder, som blir delt av områdegrensene, så vil et regime som ikke tillater bruk av tillatelser over produksjonsgrensene være svært krevende. Dette kan teoretisk sett løses ved å flytte lokaliteter, men operasjonelt vil det kunne bli svært vanskelig å få til.

Med en produksjonsøkning vil en optimal lokalitetsstruktur få en enda større betydning med tanke på å gjøre næringen fiskehelsemessig mer robust. Etter Sjømat Norges oppfatning har arbeidet med et nytt reguleringsregime hatt et for stort fokus på dagens produksjonssituasjon. Med de ambisjonene som er lagt for norsk havbruksnæring, vil det i fremtiden bli ytterligere behov for å optimalisere både utnyttelse av areal og organiseringen av produksjonen. Et fremtidsrettet produksjonsregime må derfor også sikre en fleksibilitet som kan bidra til videreutvikling av næringen.

Den foreslåtte ordningen

Som nevnt er det viktig at det legges opp til ordninger som sikrer en tilstrekkelig fleksibilitet. Den foreslåtte ordningen med at en tillatelse kan benyttes i tre produksjonsområder (alternativ nr tre i høringsnotatet) vil i større grad legge til rette for fleksibilitet enn det som opprinnelig lå i høringsnotatet. Sjømat Norge er derfor positiv til denne endringen, og støtter at dette er det beste av de tre ulike foreslåtte forslagene for å ivareta fleksibilitet. Departementet må etablere systemer som sikrer at flytting av produksjonskapasitet ivaretar etablerte koordinert produksjonsplanlegging/samordning.

Klarering av lokalitet i et annet produksjonsområde enn der akvakulturtillatelsen er hjemmehørende, tillates normalt ikke. Sjømat Norge støtter en endring av i laksetildelingsforskriften §33 hvor det åpnes for at selskap/konsern som er for små til å få utnyttet fleksibiliteten som ligger i felles biomassetak, skal få kunne få klarere lokaliteter i et tilstøtende produksjonsområde. Det antas at dette vil være et riktig og viktig tiltak for å sikre den nødvendige fleksibiliteten for mindre selskaper. For disse vil det kunne være en viktig forutsetning for å sikre et tilstrekkelig geografisk virkeområde for sine tillatelser. Det bør også åpnes for klarering av lokaliteter i to tilstøtende produksjonsområder i særskilte tilfeller. Det kan eksempelvis være tilfeller hvor denne fleksibiliteten er nødvendig for å muliggjøre sonevis brakklegging.

I og med at produksjonsområdene blir mindre enn dagens Fiskeridirektoratet-regioner, vil selskap som har tillatelser i ett eller flere produksjonsområder uten tilgrensende produksjonsområder med egne tillatelser også få redusert fleksibilitet. For å opprettholde dagens fleksibilitet for de som ikke vil få nytte av felles biomassetak mellom produksjonsområder foreslår vi at muligheten åpnes generelt for alle de som ikke har tillatelser i tilgrensende produksjonsområder.

Videreforedling

Som diskutert i departementets høringsnotat kan forslaget ha konsekvenser for de bedrifter som driver videreforedling. Det har vært et uttrykt ønske om å øke foredlingsgraden og øke verdiskapningen av hvert produsert kilo fisk. Sjømat Norge ber departementet å fortsette å gi regulatoriske insentiver for å stimulere til mer videreforedling. Nedbygging av handelshindringer for bearbejdede produkter er et viktig tiltak for å bidra til økt bearbejdingsgrad av norsk havbruksproduksjon.

Behov for ytterligere fleksible ordninger for å avhjelpe situasjonen til selskap som er pålagt sanering

Sjømat Norge ser at pålagt sanering vil ha store negative konsekvenser for de selskap som må ta ut fisk. Sanering benyttes for å redusere en mulig negativ effekt for næringen totalt sett. Det bør derfor

etableres fleksible løsninger i produksjonsreguleringen som kan avhjelpe situasjonen til selskaper som blir pålagt sanering.

I forslaget videreføres dagens ordning vedr. interregionalt biomassetak ved pålagt utslaktning ved sykdom for de som i dag har en videreforedlingsgrad på over 25% (§48B i Akvakulturdriftsforskriften). Vi mener at denne muligheten bør være åpen for alle selskaper, uavhengig av foredlingsgrad, som blir pålagt utslaktning på grunn av sykdom.

Sjømat Norge mener også at det må legges til rette for andre ordninger som vil kunne avhjelpe de selskaper som pålagt uttak av fisk for å sikre en generelt bedre fiskehelse til beste for hele næringen.

Sjømat Norge ber derfor departementet utrede ytterligere muligheter for å avhjelpe næringsaktører som kommer i en slik situasjon. Dette er endringer som vil bidra til at berørte selskaper delvis eller helt kan utnytte produksjonskapasiteten i tildelte tillatelser, og med det redusere det økonomiske tapet. Eksempel på slike tiltak kan være:

1. Forenklet saksbehandling for samlokalisering, samt mulighet for midlertidig samlokalisering på tvers av regiongrensene.
2. Mulighet for midlertidig utleie av tillatelser til andre selskaper som har tilstrekkelig produksjonskapasitet til å kunne utnytte denne.
3. Etablere løsninger for «rullerende MTB» for en kortere periode.

Sjømat Norge ber også om at sektormyndighetene gis anledning til, og oppfordres til, å vise fleksibilitet til å kunne gi midlertidig utvidet kapasitet på lokaliteter som kan benyttes som kompensasjon for redusert lokalitetskapasitet som følge av sanering.

Oppsummert støtter Sjømat Norge forslaget om at en tillatelse generelt også kan benyttes i to tilgrensede produksjonsområder, og at det åpnes for å etablere lokaliteter i tilgrensede produksjonsområder. Sjømat Norge forventer at departementet vil lytte på innspillene relatert til de andre utfordringene med det nye regimet som er påpekt i de ulike høringssvarene, og at myndighetene vil etablere et system som sikrer en videre utvikling av norsk havbruksnæring.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Geir Ove Ystmark
Adm. Dir.